

На вищевикладеному прикладі можна відстежити, як формуються компетенції під час роботи з бізнес-кейсом – в результаті поєднання початкового особистого досвіду, знань, способів діяльності, вмій, навичок, особистісних цінностей та здатності їх застосування в процесі продуктивної діяльності стосовно кола предметів та процесів певної галузі економічної діяльності.

Перелік посилань:

1. Кейнс Дж. М. Т. 1. Вступительная статья. / Дж. М. Кейнс, А. Маршалл. – М. : Прогресс. – 2002. – С. 12.
2. Заблоцька О. С. Компетентнісний підхід як освітня інновація: порівняльний аналіз / О. С. Заблоцька // Вісник Житомирського державного університету. Серія : Педагогічні науки. – 2008. – Вип. 40. – С. 63-68.
3. Помінова І. І. Інституційна трансформація вищої освіти як траєкторія ефективної інтеграції в сучасну світову економіку / І. І. Помінова // Бізнес Інформ. – 2015. – № 1. – С. 34-39.

ПРОБЛЕМИ ВИКЛАДАННЯ ЕКОНОМІЧНИХ ДИСЦИПЛІН НА ТЕХНІЧНИХ ФАКУЛЬТЕТАХ УНІВЕРСИТЕТІВ

С.П. Сударкіна, канд. екон. наук, професор

М.І. Ларка, канд. екон. наук, професор

Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»

У сучасних умовах глобалізації світової економіки та реальних перспектив європейської інтеграції України перед нашою країною постає ряд проблем та викликів, серед яких найбільш суттєвими, з нашої точки зору, є відновлення конкурентоспроможного промислового потенціалу країни, для чого, окрім значних обсягів інвестування в розвиток сучасних галузей промислового виробництва, потрібні сучасні висококваліфіковані спеціалісти: інженери, дослідники, економісти і т. ін. Цю категорію фахівців готують технічні університети згідно з їх профілем та спеціалізаціями окремих факультетів та кафедр. Невід'ємною частиною навчальних планів з підготовки таких фахівців є економічні дисципліни, до яких відносяться конкретні економіки окремих галузей промисловості та курс «Організації та маркетингу», які викладаються на 3-му та 4-му курсах. Але треба зазначити, що за останні роки, в результаті численних «модернізацій» навчальних планів підготовки бакалаврів з технічних спеціальностей, які розроблялись технічними випускаючими кафедрами та факультетами, обсяги викладання економічних дисциплін були дуже суттєво зменшені. Причому в такій мірі, що ці курси практично стали не навчальними, а оглядовими.

Так, в НТУ «ХПІ» у відповідності з сучасними навчальними планами підготовки бакалаврів з технічних спеціальностей і спеціалізацій на лекційні курси з навчальних дисциплін «Економіка галузі» та «Організація та маркетинг на підприємствах машино- та приладобудування» виділяється лише по 16 годин. До цього додається ще 16 годин практичних занять по кожному з курсів, а для курсу «Організація та маркетинг» передбачено ще і виконання розрахункового завдання. Завершується вивчення цих дисциплін прийняттям заліків.

З нашої точки зору таких обсягів аудиторних занять для вивчення фактично базових дисциплін для майбутніх фахівців реального сектору економіки явно недостатньо. Неможливо викладачеві пояснити, а студенту оволодіти базовими знаннями в області цих дисциплін при таких мізерних обсягах викладання. Сподівання на самостійне вивчення матеріалу в даному разі, коли мова йде про 3-й або навіть 4-й курс, не є продуктивними. Адже студенти на 3-му курсі, як правило, ще не мають достатнього уявлення про свою майбутню спеціальність і про ті функціональні обов'язки, які їм доведеться виконувати на реальному виробництві, і саме тому вони потребують хоча б на початку вивчення курсу фахових пояснень викладача стосовно не тільки самих понять щодо економічних категорій та процесів, а й головне – взаємозв'язків між ними, впливу зовнішніх та внутрішніх умов та обставин, суті процесів, які відбуваються на підприємстві і в навколишньому економічному середовищі.

Виходячи з цього, нам здається, що для підготовки якісного спеціаліста-організатора виробництва обсяг як лекційних, так і практичних занять необхідно, як мінімум, збільшити вдвоє, щоб заняття проводилися кожного тижня продовж всього семестру, тобто дві години лекційних і дві години практичних занять на тиждень. Розрахункове завдання в курсі «Організація та маркетинг» залишається. А в курсі «Економіка галузі» треба, як мінімум, передбачити розрахункове завдання, а краще курсову роботу з економічного обґрунтування проектних рішень. Це, в якійсь мірі, дозволить значно покращити якість економічної частини бакалаврських проектів, а потім і магістерських.

Одним із шляхів покращення економічної підготовки технічних спеціалістів могли б стати екскурсії на виробництво та включення в програми, передбачених в навчальних планах, виробничих практик, окремих економічних питань і питань з організації виробництва, від чого в останні часи заради «оптимізації» навчального процесу теж відмовилися.

Заперечення проти таких «революційних» змін в області вивчення економічних дисциплін на технічних спеціальностях, а фактично, це лише часткове відновлення того, що практикувалось у нашій вищій школі раніше, пов'язані найчастіше з браком навчального часу, з нашого погляду, не є конструктивними, тому що університет повинен підготувати спеціаліста, який би, окрім теоретичних, технічних, технологічних знань, мав би хоча б якість, а краще стало професійне уявлення про сутність економічних законів і закономірностей розвитку та функціонування економіки та особливості господарської діяльності сучасного промислового підприємства. Без повноцінного вивчення дисциплін, про які йшла мова вище, цю задачу ефективно вирішити практично неможливо.

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ

Н.І. Трішкіна, канд. екон. наук, доцент

Хмельницький торговельно-економічний коледж

Київського національного торговельно-економічного університету

В усі часи освіта відігравала важливу роль у суспільстві – саме освічені люди завжди були при владі та мали гроші і неабиякий вплив на світову економіку. З переходом людства до нового типу високотехнологічної цивілізації, до епохи глобалізації та інформатизації суспільства рівень освіченості і культури всього населення набуває ще більш вирішального значення для економічного та соціального поступу країни. Саме тому світове співтовариство вже давно визнало якість освіти головною метою, пріоритетом розвитку людства у XXI столітті. У сучасному суспільстві якість освіти стає головним аргументом людського розвитку, який задовольняє, по-перше, прагнення людини до самовдосконалення і саморозвитку і, по-друге, потреби суспільства в освічених і висококультурних громадянах. В умовах європейської інтеграції Україна зобов'язана дотримуватися загальних стандартів якості освіти та постійно її підвищувати.

Для реалізації курсу на інтеграцію до Європейського союзу, забезпечення всебічного входження України в європейський політичний, економічний і правовий простір Указами Президента України затверджена Стратегія інтеграції України до Європейського союзу. Основними напрямками культурно-освітньої і науково-технічної інтеграції визначено впровадження європейських норм і стандартів в освіті, науці і техніці, презентація і поширення власних культурних і науково-технічних здобутків у ЄС. Це сприятиме підвищенню в Україні європейської культурної ідентичності та входження до загальноєвропейського інтелектуально-освітнього та науково-технічного середовища.

Завдання забезпечення якості вищої освіти є багатоплановим і включає наявність необхідних ресурсів (кадрових, фінансових, матеріальних, інформаційних, наукових, навчально-методичних тощо), організацію освітнього процесу, яка найбільш адекватно відповідає сучасним тенденціям розвитку національної та світової економіки та освіти, контроль освітньої діяльності ВНЗ та якості підготовки фахівців на всіх етапах навчання та на всіх рівнях (рівні ВНЗ, державному рівні, міжнародному (європейському) рівні). Система управління якістю освіти у ВНЗ повинна забезпечувати моніторинг основних показників якості та на їх основі підготовку рекомендацій для покращення всіх складових підготовки фахівців. До ключових ланок такої системи відносяться: якість освітніх програм, рівень підготовки абітурієнтів, інформаційно-методичне забезпечення навчального процесу, кваліфікація науково-педагогічного персоналу, якість освітнього процесу, рівень наукових досліджень, що проводяться, рівень оснащення навчального процесу, рівень підготовки випускників та їх затребуваність на ринку праці.

Розробка та застосування інноваційних технологій навчання в умовах приєднання України до європейської освітньої системи, а також діагностика якості знань у ВНЗ мають носити системний характер, що дозволяє забезпечити взаємозв'язок між усіма елементами освітнього процесу, підвищує рівень його керованості та навчально-методичного забезпечення [3].

Основними напрямками забезпечення якості освіти є: формування переліку спеціальностей підготовки фахівців; розробка Державних стандартів вищої освіти; розробка системи забезпечення якості освіти; залучення роботодавців до розробки освітніх програм підготовки фахівців; розвиток